

CSIKI HIRLAP

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 8 K., fél évre 4 K., negyed évre 2 K. A hirdéseket első díj szerint számítjuk. — Egyes szám ára 20 fillér.

— Megjelenik minden szombaton. —

Főszerkesztő:

PÁL GÁBOR

ny. főgimnáziumi igazgató.

Felolós szerkesztő:

Dr. GÁL JÓZSEF

ügyvéd.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Dr. Gál József ügyvéd irodája, hová a közlemények, hirdetések és az előfizetési díjak küldendők.

Kéziratokat nem adunk vissza. — Nyitlő sora 20 fillér.

Fejlemények.

A tőrendiház is megszavazta már a véderőjavaslatokat. Rövid idő alatt tulesett azon a kérdésen, mely az ország lakosságát már csaknem tízezer év óta izgalomban tartja. — Csekély reménye volt ugyan az országnak arra, hogy a törvényhozó testület az alkotmány védelmére áll, de mégis — nagyot csalódott. Születés, vagyon, egyházi s világi méltóság és királyi kinevezés hozza össze a főrendiházat, mely a múltban is mindig akadálya volt a nemzeti szabadság kifejlesztésének s „alkotmányos” eszköze az uralkodóháznak. A nemzeti küzdelmekben sohasem vettek részt azok a főrendek, kik a haza földjének legtöbb jövedelmét huzzák saránylag a legkisebb közterhét viselik. Távol voltak ezen mozgalmaktól azon főurak is, kik születéssükkel törvényhozókká válnak s már az első lélegzéssel jogot és kiváltságot szereznek. De a tőrendiházban, illetve a régi felsőházban volt legalább főpapság, mely néha becses szolgálatot tett a nemzet ügyének. Most azonban nemcsak támogatói, hanem szószólói is voltak közülök az alkotmányromboló munkának.

A tőrendiház határozata biztató lehet a kormány jövő magatartására. Hivatkozhat arra, hogy a közjogi méltóságok képviselőinek helylésével cselekedett. Hirdeti is már, hogy örök hála fogja illetni azt a pártot, mely megmentette a nemzetet. A jelszó most: „nem állni meg félton”. Nem is állott meg. A katonasággal körülvelt képviselőházban már törvényjavaslatot terjesztett elő az 1848: V. törvénycikk módosításáról is. Keresztül akarja vinni azt is, hogy törvény biztosítsa a képviselőházban a karhata-

lom alkalmazásának jogát s hogy a többségnek alkalmatlan képviselő mandátumától is megfosztható legyen.

Nem hihető, hogy a megzavarodásnak e nagy mértéke meg ne döbbenen még azokat is, kik az uralom levő rendszer eddigi cselekedeteit helyeselték. Hiszen oly országban, hol a többség is akaratával többször vissza kellett vonuljon a korona hajthatatlan kívánságaival szemben, a terv megvalósítása lenne az utolsó fegyver, melyet a nemzet felhasználna — önmaga ellen. A képviselői jognak ilyen elkobzása elég volna ahhoz, hogy a minden eszközzel megrontott választás útján keletkező többségi párt a nemzeti lét legfontosabb feltételeinek megsemmisítésére valamikor felhasználassék. Ha valahol a világon veszélyes volna a népképviselő szabadságának ily megtámadása, úgy legfőképpen nálunk volna az, mert annak a pártnak van mindig legfőbb kihatása a hatalomra, mely nemzeti szempontból a legolcsóbb ajánlatot teszi az uralkodónak.

Nem volt még alkotmányos állam a földön, melynek királya a nemzet egyetemess akaratával szemben kimondotta volna azt, hogy ezt az akaratot nem teljesíti — soha. De megtörtént ez nálunk hat évvel ezelőtt. S különös, hogy azok az államférfiak, kik állandóan az obstrukció veszélyeitől irtóznak, nem veszik észre, hogy az tulajdonképpen — felülről indult meg s nem tesznek semmit az iránt, hogy — oda fenn szigoríttassék — a házszabály. Ezért nem nehez az uralkodónak a legnagyobb politikai válságot sem megoldania, mert mindig akad olyan „államférfi”, ki nem követel, hanem alkuszik. Elenged azon követelésekből, melyek megvalósulása nélkül folytonos, meg nem szűnő

harc foly és emésztí a belső erőt, mely a gazdasági fejlődés fokozására volna különben felhasználható.

A mostani helyzet kevés kilátást fog nyújtani arra, hogy a nemzeti követeléseknek bár csak csekély része is kielégíttessék. A munkapárt a királlyal való egyetértést hirdette s ezt úgy értelmezi, hogy — adni kell, de követelni nem szabad. Magyar párt ezzel a programmal éveken át tartja fenn uralmát! S ha a válság most esetleg odavezet, hogy a parlament feloszlatása bekövetkezik s az új választások ezt a pártot megsemmisítik, úgy ismét nem kell egyebet tennie, mint megbujni rövid ideig, — míg a nemzet valami eredményért küzdök. S akkor a küzdelem ismét sikertelenül végződik, mert tudná a dinasztia, hogy kész a feltámadásra az a párt, mely a véderőjavaslatoknak ellenérték nélkül való megszavazásával neki rendkívüli szolgálatot tett s jönné újból a nemzet — megmentése végett. Ezért bűn a többség hatalmának mértéktelen megnövesztése, — mely korrigálhatatlan sérelmeket okozhat a nemzet számára.

A kormány nem állt meg félton. Ne is álljon már meg, hanem folytassa a „nemzeti munkát”, melynek pártot szervezett. Talán úgy lesz jó, ha a megdöbbenő események sorra követik egymást, hogy az ország közvéleménye egyértelműen foglaljon állást majd a hatalom ellen s tegye aztán lehetetlenné fennmaradását. Hivatkozzék a hatalom a nemzet ítéletére s érje az a sors, mely érte 1904-ben. Ha pedig ez be nem következik, úgy nem lesz más megoldás, mint az abszolutizmus. A mostani állapot úgy sem ér többet, sőt még rosszabb.

A „CSIKI HIRLAP” TÁRGÁJA.

Elutazott.

*Elutazott. Hiába minden,
Marasztás, kérés, szeretet,
Az idő jut, a napot utján
Feltartóztatni nem lehet.*

*Elvitté búmat, el örömem
S nem hagyott vissza egyebet,
Csak szelíd arca szép emlékét,
S egy pár ragyogó könnyeseppet.*

Zakariás Bálint.

K é s ő n.

I.

„Csak egy betű, csak egy hang, csak egy lehellet és mégis a vágyak, a remények egész világa, a szívnek minden álma van benne összpontosulva. Ó! — Az öröm, a gyönyör, a kélj édeskedves érzete hatja át a szívet, midőn ajkunk azt a bibliai szót mondja: „Ó, kinek nem volt, kinek nincs és kinek nem lesz egy drága „Ó”-je életo történetében! A teljesült vagy töl remények, röpke álmoképek e tüneköny delibábja az élet pusztájának, fitóznak az Ó nevéhez, miből sohasem marad fónn más, mint az édes, fájó emlékek.”

Ha úgy tetszik kedves barátom, elmondok egy rövid történetét az Óról. Remélem meghallgatja?

Az X-i fűrdő tánctermében a keringő utolsó akordjai is elhangzottak. A nap mosolygva bukkant elő a távol bércek ormain. Hajnalodott! Milyen gyorsan repül el egy bál éj, azt csak az tudhatja, kinek Ó-je van, vagy volt.

Ormai Ivánnak a legdrágább Ó-je Vilma volt — Épp most bucsuznak a legdrágább báléj után. Egy 15 éves lányka és egy 20 éves ifju állottak egymással szemben. Iván mefogta a lányka kezét és így szólt hozzá:

— Holnap Párisba utazom. Éljen boldogul Vilma kisasszony.

— Isten Önnel! Egy év múlva tün újra találkozunk. Nemde sokszor és sokat fog nekem írni és nem feledkezik el a nagyvilág zajában a kis Vilmáról?

— Úgy lesz én. Ön sok szorgalommal fog válaszolni.

— Igérem.

Ennyi volt az egész. Elváltak. Egy biztató tekintet, egy gyöngéd kezesorítás kísérték Ivánt utáin. Messze, nagyon messze szakadtak egymástól. Vilmai egy esendes kis falucska fogadta ölebe. Ivánt hívátása a nagy világvárosba vezette.

II.

Három év múlt el. Ormai Iván látta Páris, fakadó kacajával, féktelen szélességeivel, rohanó elveivel, ezor csábjaival és szebbnél szebb bájjaival. De a csábok őrvenye nem nyelte el őt. Büszkén és szilárdul állt közöttük, mint a palma. Előtte lebegett mindig Ó, a kedves lányka és a csábok és kísértések visszapattantak róla...

— Ha visszatérek, ha látni foglak, ha karjaimba zárlak, mily büszkén, fölemelt fővel mondhatom el, hogy méltó vagyok hozzád!

Boldog idők, édes álmok, oly eszalatók, mint a kóbor felhő, durva szelőlű üetve meg meg nem semmisített.

Vilma és Iván levelezése mindig melegebb, mindig bizalmasabb lett. „Ó” oly szepen, oly szorgalmasan válaszolt a levelekre. Iván látta lelke fejlődését, látta amint a kis lánykából nagy leány lett, aki az elválásukkor még lepkét kergetett, ma már komolyabb dolgokkal foglalkozott.

Messze, távol az édes otthontól, idegen nepek és emberek között a legerdeklenebb level is örömet okoz. Hátha meg „Ó” írja: „Ó” beszél hozzánk henné, — azokkala lágy, edes szavakkal, azokkala piros mosolygó ajkakkal, azokkal a távolban is, egotó szemekkel... E három év alatt sok szép napja volt Ivánnak. Egyszer csak meginvítalja a fiatal embert Vilma csöfelynek, hamiskásan jegyezven meg, hogy ezuttal nem ő a menyasszony, hanem nővere.

Iván sietett haza a szép hazába, abba a kis faluba, ahol majd várni fogja „Ó” és majd elmondja „Isten hozta!”

Mily távol is voltak mi egymástól — mondogatta a fiatal ember: — Páris, Strassburg, München, Bécs, egész örökkeveltség felszök közöttünk. Szep az egész föld, szép a világ, de mégis legszebb a haza földje...

Most pedig halljuk Ormai Ivánt magát beszélni.

III.

... Kézeletem a falucskaéhoz, ahoz a kis menyasszonyhoz, melynek „Ó” volt az anyu... Szemközt állottunk ismét: „Ó” és én. Kis kezű kezomban nyugodott, nyajas szemsugara szívemig hatott, édes mo-

Mi az oka, hogy a gyakorlati életben az iskola vallásérkölcsi nevelése nem érvényesül?

Irta: Füstös Sándor.

Egy tágas perspektíva nyílik meg, midőn az oly széles határok között mozgó névelővizsgálatához fogok. Mert az élet gerincét képező három faktort akarom boncolni, illetve vizsgálni. A társadalmat, családot és az iskolát azért, hogy az iskolai nevelés érvénytelenítő okait megtaláljam.

Ezen három faktornak egymásra való hatása s az így feltűnő körülmények aktív és passzív nevelő hatásait kell hogy lelki szemünk előtt elvonulassuk, hogy lássuk az okokat és egyuttal megkapjuk az orvososságot.

Ha nezzük a mostani társadalmat, a maga nagyszokadalmaival, mely mint a forgószél, magával ragad mindent, kering, öklözdök, dühöng, ront, pusztít, felszigazgot igényeinek és élvezeteinek kielégüléseért, felhettelen mindjárt Dr. Dier Henrik lesújtó ítélettel nem alkalmazni: „A föld kitűnő, a jó ég is kegyes, de már kiálthatatlanul rossz a mi kettőjük közé furakodott a munka...”

Róma dicsősége, művészetével és szigorú erkölcsével eltűnt a tepszedés és erkölcselenség mocsarába süllyedve. Megmutatván azt, hogy e két nyavalja a legerősebb szervezetet is fölemeszi. S valóban, mai társadalmunk is rakadati a veszedelem felé vezető e széles útra. A mai társadalom nagy tömege parazita módra szeretne magának megszerezni, nem csak tisztán a megilletést, hanem az élvezeteket nagy tömegét is. A szellemiekből is csak a könnyű elmenekedést és a frivolitást szeret. Nagyási hobortójában igyekszik megtagadni mindent, ami isteni eredetű. Feltartóztat-hatatlannal beleüti a társadalmi betegbe az urhat-nomság, mely alatt és fenn, egy vagy más formában megtalálható.

A nyugati kultúrával elfojt hozzánk a divat és bűn is minden mezével. Hozott politikai, munkás, iparos, földműves és mindenféle nevű erkölcsöket, melyek Krisztus tanával ellenkeznek.

Szabadságot hirdet és megveti az igazi keresztény vallásosságon épült társadalmi törvényeket. Mert a szabad iskolák itai nem szeretik a függést. Származék az akar Krisztus isteni tanításából, vagy a nemzetek dicső történeti múltjából. A mai emberiség nem néz hátra, O a múltból nem akar tanulni. Csak előre nézve t és zuva rohan az anárkia felé. Nem tekint vissza, mert ha vissza tekintenének azok a modern Bokányi, Vázsonyi, Mezősi stb. szocialdemokraták s az egész szabadkőműves tábor lovagjai a történelem múltjára és tanítására, talán Dózsa Györgyöt nem néznék tisztán a szocialdemokratizmus alapvetőjének, Petőfit pedig ezen eszmék harcosának. Ha nem igenis megtanulhatnak, hogy a nép igényeit egy oly veszedelmes, szellemi műveltség nélkül felcsigazni, mint amilyen veszedelmes, meglévő javaitól fosztogató és szabadságérzetet elnyomni.

Az igények felkurbcsolása a hagyományok tip-rása és a kizsákmányolás politikáját élénken tanítja a Dózsa-féle lázadás. Vagy vessünk egy pillantást a most négy éve, 1906. évben kiütött oláhországi pa-

solya megégett. A kis Vilmaól 3 év alatt viruló hajadon lett. Nem győztem betelni látsával. Igen, ő szép volt, mint a viruló élet, kellemes, mint az illatozó virág, jó, szerény, mint az ártatlanság, vonzó, mint a csab, takarékos, mint a hangya, szorgalmas, mint a méh és háziás, mint a fecske. Egy hét voltam a kedves körben. Gyönyörködünk a menyasszony, a szép Margit boldogságában. Pompásan malutunk a lakodalmában! Mindig az én Vilmaól mellett voltam. Hisz oly sokáig voltunk távol egymástól, s oly sok mondani valónk volt egymásnak. És ismét el kellett válnunk. Nekem tanulmányaimat kellett befejeznem. A diploma és a szív neha karöltve járnak! Fájó ezres, mely szomorúság fogott el, mikor elváltunk. Edéig csak arról volt szó, hogy egy évig nem látjuk egymást. Mennyi minden történhetik egy hosszan év alatt! Nos, kíváncsi tudni az év történetét, rögtön befejezem.

IV.

Ormai István ezuttal Beesten lakott. Szorgalmasan levelezgettek. Minden levél, melyet „O” írt egy-egy boldogsággal töltött hozott Istvánnak. Fel ev mult ol. Ekkor a következő levelet kapta Vilmatól:

„Drága barátom! Beszél a toll kezembem. Fejem ég, szívem repedni készül, midőn e kínos sorokat írom. Holnapután lesz az esküvőm. Ferjem Barnai Károly. Oh miért kellett ezt megégnem? Borsásson meg nekem drága barátom, de vannak az ember életében bizonyos körülmények, melyek a legszentebb érzeményeket is megsemmisítik. Isten ömél, s felejtse el a szerencsétlen Vilmat.”

Szegény batal ember! Hetekig lát gyötörte. Eléthalál között lebegett. A natal erő győzött. Az elvisszatért, de a szív meg volt ölve. Feledésre szerakozásra vágyott. Kezeitbe vette a vándorbotot és az óta nem hullott róla senki.

raszt lázadásra. Mely alkalommal néhány föld éhes, eszmenék lovagló proletár bujtogatására, izgatására való hallgatását 11 ezer munkás kéznek jászárszékére vitélével fizetette meg a kényszerűség és az államo-k fenntartó törvények szigorúsága.

Ezek a proletár bujtogató paraziták, kik a nyilvánosság előtt feltűnt megilletésük lelkelten utait, a demagogia népszerűt koponyét ölve magukra folytonosan az egyenlőséget szítják. Munkájuk talaját azon népretegekben keresik, melyek műveltségük hiányossága miatt, épen az izgatásokat nem tudják megkülömböztetni jóakaróiktól.

Mert hiszen a szabadkőműves is hirdeti a meggyőződés tisztelétet vallás nélkül. Tisztelet mindenkinél elveit, de a pozitív vallásosság korlátait megveti és kárthat mindent, ami az állati ember szabadgondolkodása elé akadályt gördít. Gyakorolja a felebaráti szeretetet, kiültl szívvel. Ugy, hogy érezze is pártfogolja a számításhól eredő kegyet.

Hirdeti a szocialdemokrata is a törvények tisztelétet, de csak addig, ott és úgy, amint sorsával dusan meg van elégedve. Vallásának, hazaszeretetének lok-mőrje a pénz. Az ember szereti a lelkismeret korlátait meglazítani. S mindaz, ki ezt teszi, akaratlanul is dül ama társaságokba, melyeknek főzsinor mértéke a tisztán emberi erkölcsi törvény.

A „Kelet” trombita szavára egyre-másra alakulnak klubok, ligák, körök és egyesületek, melyek fenn hirdetik a társadalom ujja alakítását s e célból legelőször is az iskolákat igyekeznek hatalmukba keríteni. Honnan szerintük legelőször is a vallást és a vallásérkölcst kell kiküszöbölni.

„Ki kell dobni az évszázadokon át illektelen kezekben tartott iskolákból a hiterkölcset.” Mondja egy reform klubista Messinger S. Sőt legujabban a képviselőház pénzügyi bizottságában, bizonyosan eme modern klubok tagjai nem resteltek megsíratni azon csekély összeget is, amit az államo-t fenntartó hitval-lásos iskolák segélyezésére adnak. (Igazán sok is! 5000 állami iskola 16 millió, 16 ezer hittelekezeti 12 millióba kerül 1911. évi áll. költségvetés.) Mintha nem épen a leszólot páriák eredményes munkája építene fel ama nagylelkű puffeszkedők trónusait. Merkantil szisztemára kezdett berendezkedni az egész társadalom. A nép között Oroszország és Gallicia salajka. Fenn az ország szívében a Galilei körök piszkolnak mindent, amit a nemzet 1000 éven át feltűre őrzött. Kiszípolozzák a nemzetet itthon, a külföld előtt pedig rágalmaiknak nincs határa. És mi a vallásérkölcsei alapon álló nagy keresztény társadalom, nem tudjuk, vagy nem merjük ezen kivetközött kazaroknak szemébe vágni: ki innen fertőző bacilusai a keresztény társadalomnak. Vagy mint atyáitok, hogy az Isten templomából üzetlet csináltak, hasonlóan akarjatók megmetyélni a keresztény nép vallásos erkölcsét? Igazán az „Úr jövendölésében” csak Jeruzsálem városán tett be. A dögleletes bűz mintha az egész világon éreznek.

A magyar keresztény társadalom hagyományos nembánomsága a nyakára nevelte ellenségét. Most már a küzdelem amál nehezebb, mert nincs kezében a modern fegyver a sajtó. És micsoda sajtó!?

V.

És „O”? O? csakugyan férjhez ment. Neje lett egy 50 éves agglegénynek kinek 40–50 ezer korona évi jövedelme volt. És Vilma, a szerény, jó leányk a szívet megszába a nagravagyas ördöge. Hogy fény és pompa között eljen, nagyon drágán elt boldogsága árára szerette meg azt.

Egy napon betoppán hoztam egy magas, beteges kinezésű úri ember Angolt szólt és Ormai István után kérdészködött.

— Ot éve már nem hallottam róla, uram semmifele hírt — mondotta elfojtott szomorúsággal — pedig ő a legjobb barátom volt.

Hát annyira megváltoztam, hogy rám se ismerh bennem Ormai Ivánra?

— Bizony nagyon megváltoztál.

Elbeszélte azután, hogy Amerikából jón, hol mint vasuti mérnök működött, meg pedig nagy szerencsével, mert szép kis vagyont szerzett, de azért csak haza vagyakozott. En tudtam mit gondol es siettem neki a meg négy év előtt kapott és emére érkezett levelet kézbesíteni. „O” írta, Vilma, Szotlanul olvasta végig majd leült iroaszalunkhoz s megírta a választ. — A következő szavakkal nyugtotta át mindkét nyitott levelet:

— Hát átvastad, küldd rendeltetési helyére. Isten veled, most már szívem nem vágyik úgy itt maradni.

Az egyik levél szólt: „Egyetlen barátom! Ferjem meghalt, ismét szabad vagyok. Oh Iván, borsásson meg, nyújtsa jobbját a szegény Vilmának”. — A felelet ez volt rá: „Asszonyom! Én nem vagyok az az ember, akit ma eldöbünk, holnap meg felveszünk. Én meghöcsöttem Önnek, de utaink örökre elváltak. O Iván.”

Azok az 1848-iki ifjak, kik annyira epekedtek és kiviták a sajtó szabadságot, talán borzadva menekülének a mai sajtó szabadságtól. Mintha a sajtószabadság reakcióját élők át. Mert a szabadság parodiája lehet csak, amíg a tollat beestelen kezek forgatják.

Nem paródia-e az, midőn gondolatait bárki csak addig fejzheti ki sajtó útján, míg az a bizonyos lapok, folyóirat szerkesztője vagy kiadójának érdekeit károsan nem érinti.

Vagy nem reakció-e míg züllött és képtelen alakok vállalhatják a felelősséget, a lap maga pedig tovább rágalmaz és csak a kelendőséget tartja szem előtt. Címe és külseje csak komoly és hangzatos, tartalma mérget szór a nép közé. Bizony ez a sajtószabadság delomációja, erkölcsöt és népetelő szabadság.

S míg a sajtó egyrésze rombol, addig a tudományos kutatás egy-egy önfelelőző vezére a leg-nagyobb odaadással munkálkodik az emberiség javára. Kutatják a láthatatlan ellenségeket, melyek az emberi testileg és lelkieg támadják.

Pasteur, Koch, Erlich, Müller dr. és megszámlálhatatlan sokan küzdenek eme támadó ellenségekkel. Küzd és tud védekezni az ember a betegségek bacilusai ellen, küzd a babona és kuruzslás ellen, küzd az alkohol ellen, küzd minden ellen, de vajmi keveset tesz az egyes és a társadalom az alkohol szöveltségese, a bűn ellen.

A betegét eltűntik, elküldönik, fertőtlenítik s minden eszközzel megakadályozzák a betegség tovább terjedését. A részeg azonban ott ténferog uton, utfélen. Az alkohol és bűntanyák ma még nálunk törvényes védelem alatt állanak. Nem is azért ragaszkodnak ki piros és mindenféle színű cögereiket, hogy az egészséges lelek azon helyeket elkerülje, hanem egyenesen li-vogatóul.

A métey terjesztői szabadon járnak, lakásokba, összejevetelekre s nem ritkán lehet látni egy-egy pornográfus megkoszorozott fejfel. Kávélházak mellék-fűlkéi, orleumok, mozik, vigszínházak csak a meg-mondható, hogy hány egészséges ember hozza ki belőlük az életműlttség bacilusait.

(Folyt. kov.)

VÁROSI ÜGYEK.

A városi téglyagyár r. t. alapítói, névszerint Gyalóky Sándor, Fejér Sándor, T. Nagy Imre, Gál József, dr. Daradies Félix, Pototzky Pál, Hajnó Ignác, Soós András, Wender David, Schwarz Bernát, Albert Ödön, Aczél Ödön, Zulfáni, dr. Szlavay Tibor, Józsa Géza e hó 22-én d. u. fél 4 órakor gyűlnek össze a polgármesteri irodában, hogy dr. Ujfaluusi Jenő polgármester előnklete mellett elkészítsék az alapítási tervezetet és aláírásaikkal ellássák a részvény aláírási íveket.

A polgármester ur ezen az értekezleten fog beszámolni a gyergyószentmiklósi téglyagyár megtekintéséinél szerzett benyomásairól és tapasztalatairól.

A Vigadó sorsa. A mult számunkban hírt adtunk arról, hogy a miniszterium kiküldött mérnök, Kátó Gyula felülvizsgálta a „Vigadó” épületét és felülvizsgálta a kibővítés alapjául szolgáló tervet, a melyet a törvényhatóság már elfogadott s megállapította, hogy az átalakítás és elfogadott tervezet szerint nem lesz célszerűen keresztülvihető és azon javaslat kíséretében fog eljárásáról beszámolni, hogy az átalakítás és kibővítés csakis előzetes tervpályázat után engedélyeztessék.

Szinte biztosra vehető, hogy a miniszter elfogja rendelni, hogy a tervre való pályázat hirdetését.

Ajánljuk a vármegye és a magánjavak igazgatósága figyelmébe azon körülményt, hogy a Vigadó telke mögött épen a vármegye tulajdonát képező telkek mellett a város új utat nyílt s a létesítendő új ut szélessége fogja elválasztani a vármegyei birtokokat, a piactértől.

Jó volna az átalakításnál ezen új utcára és a piactérre figyelemmel lenni s az épület tömörítése nélkül az átalakításokat úgy megoldani, hogy a Vigadó utcára is az épület homlokzata s nem a háta nézzen s a színházat az épület folytatásaként a telék alsó részére a sarokra kellene helyezni.

Kettős célt szolgálnának vele.

Először eltávolodnának a színházterem, éltterem az épület azon részétől, melyek kizáró-

lag szállodai célokra van szánva s az kényelmes, nyugodt és csendes lenne minden zajtól mentve.

Másodsor egy szép saroképületet nyerne az új piacér s a színház a piac mellett épülné a város minden részéből egyaránt könnyen megközelíthető volna, s magát a színháztermet is a célra megfelelően lehetne megépíteni, mert korlatozni semmi régi építmény, a mit megkérdő lakarekeskodással felhasználni akarnak.

No meg végre lebontanak ennek következtében a Vigadó udvarán, közel az utolsó műemlékes gazdasági épületek, a melyek közegészségügyi okokból is már rég lebontanak lettek volna.

Börgyár Csikszereében. László Gyula iparkamara titkár és dr. Ujfalusi Jenő polgármester kezdeményezésére Csikszereében egy börgyár alakulása van tervbe véve.

Az akció a marosvásárhelyi kir. iparkamara is támogatja úgy, hogy a kereskedelmi miniszter ur már intézkedett is. Sztodola József börgyári miniszteri megbízottak Csikszereébe való kiküldése iránt.

Nevezett miniszteri megbízott e hó 23-án már városunkba a szükséges utbagazítások megvalósuláig véget.

Midőn a hírt közre adjuk felhívjuk egy vármegye vezető tisztviselőinek, mint a vármegye vezető faktorainak figyelmét a nagy jelentőségű alkotásra s kérjük, hogy az ügy érdekében minden lehető enekmeg merleg gazdasági tekintetben a vármegye és város csak akkor fog a haladás útjára térni, ha a fűrészgátak és telepek mellett egyéb üzemek is bekötnek. A börgyár tekintettel az itt található első minőségű nyers anyagra, kiváló eredményel kecsegtet, miért is töképenzeseknek a szeltembereknek egy új tér nyílik, hol pénzüket gyümölcsözőleg elhelyezhetik.

Vármegyei vezetésének szintén kötelessége minden ily fajta mozzalomban támogatása mert a mind tudva van, a vármegye rengeteg anyagát a csiki kultúra és ipar fejlesztésére kell fordítani első sorban.

A létesítendő börgyárnak szociális célja is van, mert megmenteni igyekszik azokat a csiki fiatal kispárosokat, a kiket a gyárpar kenyelektől már-már megfosztott, rájuk bizván a szakértelmét kívánó munkát s a gyár kötelezettségét felvéve, nekik biztos és tisztességes megélhetést biztosít.

A kispárosok, a kik gyári alkalmazottak és egyszersmind talán részvényesek is lesznek, többet mértékben fognak igyekezni a gyár felállításán, hiszen a gyár üzemekepsége nekik két oldalról is érdekelni fogja, mint munkásoknak, a kik kenyerüket kapják a gyárból s mint részvényeseket, a kik megtakarított tőkéjük jövődelmező elhelyezését remélik és várják a gyár életkepségétől.

A Gazdasági Egyesület közgyűlése.

Csikarmegyei Gazdasági Egyesülete, ugyis, mint vármegyei mezőgazdasági bizottság június hó 10-én tartotta XXX-ik évi rendes közgyűlést a szép számban összegyűlt gazdák részvételével. A közgyűlésen Beze Antal o. elnök elnökölt. Előnk megnyitó beszédében szép szavakkal esztelte az egyesület harmadik évi közdelme élet s összetartásra és felállításra hívta fel a gazdáközönseget. Azután egyesületi titkár terjesztette elő az igazgató választmány feladatát az egyesület múlt évi működéséről mely helyesléssel vétettü tudomásul, valamint a számvizsgáló bizottság jelentése és a folyó évi költségvetés is. Titkár felolvasta földművelési miniszter urnak az egyesületi adminisztratív költségeinek részben való fedezésére 10 évre kiállításba helyezett államsegélyről szóló leirathat, melyet a közgyűlés köszönettel vétü tudomásul s elhatározta, hogy az államsegély ellenében az egyesület szemban a leirathat kikötött köteleességeknak az egyesület az eddig huzogással és késéssel fog ezután is megfelelni. Ezután a tisztújítást ejtette meg a közgyűlés, elnökké újból egyhangulag Beze Antal, első alelnökké Fejér Sándor, második alelnökké Balint Lajos, az elhalálozás folytán megüresedett harmadik

alelnökké tisztségre pedig Élthes Zsigmond választott meg. Igazgató választmányi tagokul Bara János, Cziko Sándor, Tompos János, Kovács Gergely, Inezo Ignác, Dr. Csiky József, Bodó József, Sánta Simon, Pál Gábor, Kovács János, Kőrös György, András Lajos, Szabony Péter, Lázár Miklós és Balogh Ferenc, a számvizsgáló bizottságba pedig Dr. Csiky József, Dajbukát Jakab, Bodó József, és Csizsér Imre választottak meg. Tompos János indítványt terjesztett elő az iránt, hogy a vármegyei szabályrendelet szerint a tehenélt-számhoz képest minden 60 tehen után beszorandó tenyészbika létszám leszállítassék s számszerűleg indokoltak, hogy a jelenleg istálló tartott bikák átlag többet képesek fedezni. Az indítvány hosszabb eszmésere adott alkalmat a tárgyr körül. A közgyűlés az indítványt áttette az igazgató választmányhoz. Ezek után elnök megköszönte a jelenvolt gazdák érdeklődését s a közgyűlést bezártta.

H I R E K

— **A bíróság köréből.** Az igazságügyi miniszter Márton Sándor csikszentmártoni kir. járásbírósi jegyzőt önálló működésé körül ruházta fel.

— **Esküvő.** Dr. Fejér István ügyvéd e hó 25-én tartja esküvőjét Szabony Irénkével Szépvizen.

— **A polg. leányiskola záró-ünnepélye.** Díszes ünnepély keretében fejezte be a polgári leányiskola ezideli tanévét. A záróünnepélyen szép és nyugodt előadású szavakat, pompásan ösztentant énekszámokat és zongoraszókat hallottunk. Majd Péter Zsuzsika IV. osztályos tanuló megható beszédet intézett a volt tanárnőkhöz. Cs. s. z. a. r. Jolan igazgató és a tanári kar kiváló pedagógiai működése meglátszott a fiatal leányseregen. A dalok és zongoraszámok betanításáért Nádasty Béla zenetanár illeti az elismerés.

— **Miniszteri döntés az erdőmunkások bérvéköveteléseire.** Egy határozati esetből kifolyólag a földművelési miniszter kimondta, hogy az erdőmunkásokkal szerződött vállalkozó az 1900. évi XXVIII. t. c. 37. §-a értelmében a munkásoknak, illetve a napzamosoknak szerződésből eredő követeléseit közvetlenül felételi.

— **Tornaünnepély.** Vasárnap tartotta meg a csikszereéi román katli főgimnázium szép közönség részvételével első tornaünnepélyét. Ez a tornaünnepély volt az első lépés arra, hogy az ifjúság modern szellemben való testfejlesztését előbbre vigye. Csak dícséret illeti meg az intézet igazgatóját és tanári karát, hogy semmi áldozattól vissza nem rettenve atletikai és tornaszerekkel látta el a gazdagon az intézetet. — A további esztendőben bizonyára nagy haladást fogunk tapasztalni a testi sportnak ezen a terén és reméljük, hogy az ifjúság országos versenyeken is méltón helyt fog allani. A tornaünnepélyen precíz és plasztikus szabaddgyakorlatokat mutatott be négyszáz fehér dresszes diák, majd síkfutas, a magas ugrásból, súlydobásból, díszkosvetésből és svédgerelydobásból egyéni verseny következett, amelyben igen szép eredményeket ért el. Izgalmas és érdekes fűlelabda verseny következett ezután, amelynek keretében a fiatal kűzők ügyességét és temperamentumát jutalták érvényre. Elismerésre méltó munkát végzett *Filip Elek* tornatanár, aki maga is a kűzők sorába állott, hogy a fiatal diáksereg ambícióját még jobban növelje. Az ünnepélyt az igazgató meleg köszönő szavai és a Himnusz fejezte be.

— **Tűz.** Folyó hó 18-án é. e. 10 órakor Jakab Ferenc városi tanácsos eszire határolta a felhalmazott nagy mennyiségű szalma, eddig ismeretlen okból meggyuladt. — A tűzoltás megkezdett munkájának köszönhető, hogy a eszür is a lángok martalékává nem lett. Ugy a tűzoltóparancsnokságnak, mint a városi előjáróságnak kötelessége, hogy a gyűlköny anyagok felhalmazását a város területén meg ne engedjék s reméljük, hogy ezen esetből okulva legközelebb ellenőrző udvarvizsgálatot tartsanak, mert különben együttesen fogják viselni a felelősséget.

— **A pénzügyörök vászonruhája.** A pénzügyminiszter megengedte, hogy a pénzügyörök vászonruhában készült egyenruhát viselhesen. Ezt körüdelteben tudatja a pénzügyi hatóságokkal, — de egyszersmind feltételekhez köti a vászonruha viselését. Kimondta, hogy a vászonruha uniformist csak május 1. napjától szeptember 30. napjáig szabad viselni. Maga a hőség nem jogosítja fel a pénzügyörök az új ruha viselésére. Csak akkor járhat a vászonruhában, amikor olyan szolgálatot teljesít, amelytel teljes tegeverzetel keil kivonulni. — A pénzügyörök alszakaszonként mindenkor ugyanazon összeállítású egyenruhában tartoznak szolgálatba kivonulni.

— **Megütötte a fa.** Kozsokár György Péteré békási lakos két fiával Simonnal és Györggyel, valamint vejevel ladonléssel foglalkozott a madarasi — domuki erdőrezsében. Kozsokár György és Simon fia éppen ladonléssel foglalkoztak, a miközben a másik fia György és a veje egy fat éppen kidöntöttek. — A szabályszűr jelzéseket a ladonéset előtt megadták, mire Kozsokár Simon el is szaladt, de az öreg Kozsokár György, talán megzavaroadásból, éppen a kidöntött fa alá szaladt s a fa őt a nyakán találva megütötte s két fa csap az oldalába furott. Kozsokár György egy pár percnyi szenvedés után meghalt.

— **Székely fluk ipari és kereskedői pályakra** inasokul felvétele a következő sorrendben történt: Julius 5-én Gyergyóújlágyon a fűszolgabíroságnál. Julius 7-én Gyergyószentmiklósan a fűszolgabíroságnál. Julius 8-án Csikszereében a vármegyei háznál. Julius 9-én Csikszentmártonban a fűszolgabíroságnál.

— **Uj zenekar.** Örömmel értesülünk róla, hogy a „Csikszereéi dal és zeneegyesület” ezúttal csakugyan az lesz, aminek nevében hirdeti magát: zeneosztálya is megalakult. 19-én este ugyanis dr. Ujfalusi Jenő, városunk körültekintő és tevékeny polgármestere elnöklésével értekezletet tartott, melyen elhatározták, hogy dr. Kiss Bélával az élén, ki szép zenei tehetsége és rátermettsége mellett oadaó egyénisége révén is hivatott egy reményekre jogosító zenekar vezetésére, a zeneosztályt is szervezik. — A meghívott muzsikális urak közül jelen is voltak annyian, hogy már vasárnap tarthattak egy előzetes próbát. Mert céljuk nem gyűléses, hanem komoly munka. Rá is lére a mi ural és hangtalan városunkra egy kis zenei kultúra, egy kis előkelő szórakozás, olykor néha egy kis koncertszenczió. (No hát nem az?) Efelélt bizony is várunk, hiszen — amint tudjuk — dr. Szava István is tagja az új zenekarnak. Az ő magas zenei intelligenciája s a nemes ügyért lelkéből telkesedni tudása pedig elég biztosít arra, hogy a mások is, kik kevésbé művelhették magukat, szikrát kapjanak az ő lángjától, együttes erővel, valami nem köznapit, valami meglepő mutassanak be majd legközelebb összel. Előre örülünk neki s azért melegen köszönjük az új zenekart.

— **A postai bélyegzők olvashatlansága.** — mint a budapesti kereskedelmi és iparkamara fölterjesztéssel fordult a kereskedelmi miniszterhez, melyben rámutatott a postai bélyegző lenyomatok nagy jelentőségére, különösen a peressé váló ügyekben amikor gyakran perdelont fontossága van annak, hogy hol és mikor adott fel a vitában szereplő üzleti levél. A kereskedelmi miniszter teljesen méltányolva a kamara okfejtését, rendeleti uton intézkedett az iránt, hogy a posta hivatalok a feladott és érkezett leveleket az ismétlen kiadott utasításnak megfelelően és különben szigorú eljárás, sőt érzékeny bírság terhe alatt olvasható bélyegzőlenyomatokkal lássák el. Ily lenyomatok lehető elérésé érdekében egyébként tervben van véve az is, hogy a postahivatalok tökéletesített rendszerű bélyegzőkkel látassanak el.

— **Ellüstölt milliók.** A magyar királyi dolányjövédéki központi igazgatóság most kiadott évi jelentése szerint 1910 január hó 1-től 1910 év december hó végéig az általános forgalomban lévő gyártmányokból 139,567,452 korona 15 fillér, a belföldi különlegességi gyártmányokból 13,358,91 korona 42 fillér, a külföldi különlegességi gyártmányokból 3,231,925 korona 25 fillér, összesen 251,162,398 korona 82 fillér folyt be, amely összeg a múlt év hasonló időszakában bevett összeggel szemben 11,912,231 korona 42 fillér többletet, azaz 7.6 százaléknyi emelkedést mutat.

— **A kissármási földgáz értékesítése.** Teleszky János pénzügyminiszter napok óta angol és amerikai vállalkozókkal tárgyalásokat folytat a kissármási földgáz értékesítése tárgyában. A tárgyalások eddigi eredménye az, hogy egy angol konzorcium bérbe veszi a gázkutatást és a megkötendő bérleti szerződés értelmében köteles lesz a kidolgozandó tervezet alapján ipartelepelt létesíteni, melyek viszont állami szubvenciót fognak élvezni. Szóval idegenek szedik le a földet ennek a természeti kincsnek is a kormány jóvoltából. Holott a földgáz értékesítésére maguk az erdélyi városok vállalkoztak.

— **Tusnádfürdő.** Folyó évi június 25-től kezdődőleg automobilon a fűrdővendégek rendelkezésére állani, melyen a fűrdőigazgatóság megállapított díj-szabás mellett kirándulásokat rendez a szomszédos fűrdőkre, kiránduló helyekre és Sinajába.

— **Uj gyermekbetegség Magyarországon.** Az ország különböző részein egy új fajta veszedelmes gyermekbetegség lépett fel, amelyet Svédországból hurczoltak be Magyarországra. A betegség neve: gyermekparalízis. Az országos közegészségügyi tanács kérelmére a belügyminiszter szigorú rendletben fogja utasítani az összes törvényhatóságok illetékes faktorait, hogy a gyermekbetegség fellépésének bejelentését szigorú büntetés terhe alatt tegyék kötelezővé a lakoságra.

— **A magyar királyi államvasutak igazgató-ságától vett értesítés szerint az „Utmutató” a magyar és közös közlekedési vállalatok hivatalos menetrend-könyve f. évi június—július havi füzetében közzétett államvasuti menetdíjak és személydíjszabási határoz-mányok f. évi július 1-ével érvényen kívül helyzetlenek. Az új menetrendtáblázatot és személydíjszabási határozmányokat a f. évi június hó folyamán megje-lenő és július hó 1-ével életbe lépő pótlék fogja tartalmazni. Ezen pótlék bármikor díjtalanul áll rendelkezésére az „Utmutató” kiadólivaltalában és annak minden elárúsító helyén Az „Utmutató” ma-jus hóban megjelent kis kiadása pedig az új menetdíj árakat és díjszabási határozmányokat tartalmazó új kiadásban f. évi július hó 1-től való érvénnyel szin-ten f. évi június havában fog a közönség rendelkezésére állni.**

— **Pályázat erősítési jutalmakra.** Az erdő-törvény 165. §-ában körülírt kopár és vízmosásos területeken ez évben létesítendő, közgazdasági jelentő-séggel bíró erősítések megjutalmazására a földművelés-ügyi miniszter három, egyenkint 1000 K, négy, egyen-kint 800 K, négy, egyenkint 600 K, öt, egyenkint 500 K, öt, egyenkint 400 K, öt, egyenkint 300 K és négy, egyenkint 200 K díjat tűzött ki. A fizetendő elsődíjjal 25 kat. hold terjedelmű; a tíz második díjjal 10 kat. hold s a többi jutalomdíjjal 5 kat. hold terjedelmű létesített terület lesz díjazva.

KÖZGAZDASÁGI ROVAT.

Gazdakörök szervezése.

Mind nagyobb lesz azok száma, kik a földre ehe-sek és ennek megszerzésében a legelkeszeredtebb versengés és licitálás folyik: nemesoda, ha napról-napra emelkedik a föld ára.

Megnyilvánul ebben a törekvésben, ebben a ver-sengésben a népnek a hazai földhöz való nagy ragas-zkódása, buzdításul szolgál a kölcsönöknek könnyebb megszerzése és a pénznek általános olcsóbbodása. Ha a föld gazdasági értékének helyes meghatározására az elérhető haszonterveket értékmérőül elfogadjuk és a forgalmi árakat a szokásos földhasználatokké szembe-állítjuk, az eredmény az, hogy figyelmen kívül hagyva a földtulajdonos által viselt közterheket — a haszon-ból a forgalmi ár 4%-nál alig nagyobb, de 5% ot nem halad meg — földművesünk panaszkodnak, hogy a föld jövedelme számon fizeti meg a munkát s ha a földter-kezt mindemellett oly magas árakat fizetnek, oda vezet-jük vissza, hogy népünk nem ismerve a helyes befektetés módját, a gazdasági jövedelmének okoszerű gazdálkodás által elérhető fokozását, a könnyebb meg-elthes feltevéleit, az anyagi boldogulást egyedül a na-gyobb területen való gazdálkodásban keresik.

Nem lehet elvitatni, hogy egyes községekben, különösen okoszerűen fejlesztett uradalmak közelében, keletkezett egyes kisgazdáknak gazdálkodási fejlődése, értékben emelkedett a gazdasági állapot minősége, de nagy általánosságban hiányos a gazdaságok felszerelése.

Általában a kisgazda az emelkedő közterhek és igények aránytalan fokozása által nem is úgy gazdál-kodik, mint apaítal látta. Már pedig megfelelő gazda-sági eszközök nélkül, silány igavonokkal a földet jól megmunkálni nem lehet, a gondosan meg nem tisztít-tott vetomag gazt terem, csekély számú marhaállomány után a földetől kivont táperő nem pótolható. Nem vadkét hoznak fel ezeket a kisgazdák ellen, csupan rámutatnak ezen jelenségekre és hozzátesszük miszerint termes értesnek találjuk, hogy a kisbirtokon való gazdál-kodás helyesebb irányban nem fejlődött.

T e r m é s z e t e s e n e k t a l á l j u k , m e r t a kisgazda nem olvas szaklapokat, szakkönyveket, meg-nyitva a gazdálkodást illető számos dolgot, de fő-nyesen a gazdálkodás fejlődéséről tudomást szerzhethet, nem látogat kiállításokat, nem hallgat felolvasásokat, melyekből ismeretét gyarapíthatná, nem tagja egyesít-teknek, melyek a kisgazda gazdálkodásának fejleszté-sével foglalkoznak és végül: nincs olyan szervezet, mely a kisgazda irányításával foglalkozik s a tőkének a gazdaságban való jövedelmező befektetésére meg-tanítaná.

Maga a földművelési kormány sokat tett a kis-gazda érdekekben. Földművelési iskolákat állított fel, mint a gazdaságokat szervez: és az állattenyésztési, tejgaz-dasági, szőlőszüeti felügyelőknek mind olyan intézmő-nyek, melyekhez hivatalosa, rendeltetés a kisgazda gazdálkodásának fejlesztése. De a földművelési iskolából kikerülők nagy része a nagyobb gazdaságokban igyek-szik a szolgáltatást keresni és ismereteit nem haszno-sítja a saját gazdaságában a köz javára; az okoszerű baromfityesztésre népünk nem helyez súlyt; a mint a kisgazdaságok által kitöltött hatása az illető községre a legfeljebb a legközelebbi környék gazdáira terjed

ki. A különböző felügyelőségek munkálkodása minden iparkodásuk mellett sem mutatgató erő, mely az eze-ket volt hasznos utmutatások megvalósítására töre-kednek.

Gondoskodni kellene tehát olyan szervezetről, mely a helyi erőkkel kifolyólag a helyi gazdasági gazdasági ügyekkel foglalkozék, mely a gazdákat egy érdekesoportha tömörítse és a gazdálkodás fejlesztésére éppen a tömörítésben rejli anyagi, értelmi és erkölcsi erővel közreműködjék. Ezen szervezetet a falusi gaz-dakörökben véljük megtalálni.

Erre azt kaphatnók feleletül, hogy hiszen a fa-lusi gazdakör vezetői a faluból kerülnek ki és így hi-ányozni fog a vezetői képesség a vezetésre és a gya-korlati irányításra. Ez nem áll. Szervezzünk csak fa-lusi gazdaköröket. Feladatuk ezeknek, hogy fokozzák a gazdák szakértelmét, gazdálkodásukat fejlesztés! Mindenekelőtt igyekezzünk a kisgazdákat falusi gazda-körökbe csoportosítani, fejtsük ki előttiük a tömörítés-ben rejli erőt és gyozzuk meg őket, hogy anyagi boldogulásukat egymás kölcsönös támogatásával sikeresebben mozdíthatják elő. A mezői munka színterelőse alatt tartson fenn a gazdakör alkalmas helyiséget, jár-tasson földműveseknek való szaklapokat, szerezen be hasznos olvasmányokat és nyújtson alkalmat arra, hogy a gazdák az olvasottakat felett eszméiket kiserel-hessék. Igyekezzék a gazdákat teli foglalkozásra buzdítani, keresse és jelölje meg irányt és fejleszse azt. Ahol az iparnak csirái vannak, ha meg oly jelentéke-lemnek is látszik azon háziipar, igyekezzék azt a gaz-dakör fejleszteni és a háziipar termékeinek keresken helyben vagy vidéken elhelyeztetni. Foglalkoz-zék a vezetőség a lakosság gazdálkodási rendszerével, annak hátrányaival, jelölje meg a javítandókat, figyelje meg a szomszédos községek gazdálkodását, annak ál-talános eredményeit, a jót igyekezzék a helyi viszo-nyokhoz képest meghonosítani, a rosszra, mint intő példára rámutatni, foglalkozzék a népnek anyagi boldogulását gátló szokásaival, mutasson rá általánosság-ban annak következményeire és igyekezzék a bajokat egyesült erővel orvosolni. Szerezen be baromfiakat, mozdítsa elő a baromfityesztést; fejleszse a marha-tenyésztést és pedig elsősorban kellő számú és meg-felelő fajájú apaállatok beszerzésére való buzdítás-sal; igyekezzék a mai vegyesállomány marhákat ne-mesebb fajakkal pótolni és buzdítsa a gazdákat takarmány termelésre, a marhaállomány szaporítására és a föld termőképességének fokozására. Vegye kezébe a tejszövetkezet szervezését.

Támoztassa a gazdákat jó vetomagvak és gazda-sági eszközök beszerzésében, ismerettesse meg őket az okoszerű gazdálkodáshoz szükséges, kisgazdáknak való gépekkel és egyéb eszközökkel, kísérje figyelemmel a gazdálkodás terén előforduló újításokat, azok er-deményeit, egyes gazdasági termények vezetésével az e-rekha közösen bérlet kisbirtokon tegyen kísérletet. Tavasszal kiküldöttjei által járja be a határt: ezek az ugyanazon minőségű földben a jobbak között rossz ve-téseket találnak, mint a föld kiszarolásának rossz ve-tomagnak és rossz számtársnak bizonyítékait. Az ilyen földnek gazdait jónakörűl figyelmeztessék és buzdít-sák, hogy okoszerűbb gazdálkodást folytasson, látogassa meg a mint a kisgazdaságokat, a földművelésiskola gazdaságát és évi zárviszágát: a látottakat és hallotta-kat a kör tagjaival ismerettesse, végül tömörítse a gaz-dákat a termények közös értékesítésére.

514—1912. végh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bírósági végrehajtó ezemmel köz-hírré teszi, hogy a csíkszeredai kir. törvényszéknek 65610/1912. sz. 1912. évi Fh 76/12 számú végzése foly-tan Dr. Beuder Béla budapesti ügyvéd által képviselt Wittman Adolf és m. kir. áll. vasutak végrehajtató re-szére 1411 kor. 45 fill. tölke és 98 kor. 52 fill. köve-telés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1000 koronára becsült ingóságokra a csíkszeredai kir. járásbíroság 1912. évi V. 698/7. számú végzésével a további eljárás elrendel-tetve, annak az alap- és felhívólagatokat követelése erejéig is amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, a végrehajtást szenvedő lakásán Gyimesközeplo-ko leendő megtartása határidőül 1912. évi június hó 25-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzték, amikor a bíróság lefoglalt ingók és pedig 1 Werthim s.e.krony és 1 waggon szaru fa a legelőbbit igénynek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsúrón alul is el fognak adatni.

Felhívhatnók mindazok, kik az előrvezendő in-góságok vételéről a végrehajtató követelést meg-előző kielégítettséghez jogot tartanak, hogy ameny-nyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből k nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulirt kiküldötttel írásban vagy pedig szóval bejel-teni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

Kelt Csíkszeredán, 1912. évi június hó 7-ik napján.

Molinár Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

395—1912. végh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bírósági végrehajtó ezemmel köz-hírré teszi, hogy a csíkszeredai kir. törvényszéknek 1912. évi 2030. sz. végzése folytán Dr. Rotár Adolf ügyvéd 121 kor. 19 fill. tölkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől le-foglalt és 845 koronára becsült ingóságokra a csíkszent-mártoni kir. járásbíroság 1912. V. 170/3. számú vég-zesével az árverés elrendeltetve, annak a korábbi vagy felhívólagatokat követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes laka-sán Csíkszentgyörgy községben leendő megtartására határidőül 1912. évi július hó 2-ik napjának délután 3 órája kitűzték, amikor a bíróság lefoglalt hoszfutak, tehének, bikák és faragottak s egyéb ingóságok a leg-többbit igénynek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsúrón alul is el fognak adatni.

Felhívhatnók mindazok, kik az előrvezendő in-góságok vételéről a végrehajtató követelést megelőző kielégítettséghez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás eszközöltetett volna és ez a vég-rehajtási jegyzőkönyvből k nem tűnik, elsőbbségi beje-lentéseiket az árverés megkezdéséig alulirt kiküldötttel írásban vagy szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Csíkszentmártonon, 1912. évi június hó 17. napján.

Ambrus Lajos,
kir. bírósági végrehajtó.

2—3 gimnáziumot

végzett jó családból való fiú tanulóknak felvétetik POTOTZKY PÁL női és férfi divatüzletében.

Sz. 469—912.

Bérbe adandó vadászterületek.

Csikvármegye magánjavainak Felsőtölgyes l. határrészében fekvő mintegy 55.000 kat. hold kiterjedésű erdőbirtokán, továbbá a Csíkszent-márton II-ik határrészében a) az Uzvölgyében fekvő 4755/09 k. hold területű Baskalavas és b) a Csobányos völgyében fekvő 3789/07 k. hold területű Keresztes és Solyomtár havasán gyakorolható vadászati jognak 1912. évi augusztus hó 1-től 1927. évi július hó 31-éig terjedő tizenöt (15) egymásután következő évre leendő külön-külön bérbeadása céljából Csikvármegye magán-javai igazgatóságának írodájában (Csíkszereda, vármegyeház) folyó évi július hó 29-én dél-előtt 10 órakor zárt írásbeli ajánlatokkal egybe-költött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

Vadállomány: medve, farkas, vadásziszó, óz, ezidő szerint még kevés szarvas, sok sikefajd, császarmadar és egyéb apró vad.

Évi haszonbér mint kiküldési ár: A felső-tölgyesi vadászati jogért az első öt évben évenkint 500 korona, a második öt évben évenkint 1000 korona, a harmadik öt évben évenkint 1500 korona, mely az átlagos 1000 korona évi bérösszegben is megajánlható.

Bánatpénz 300 korona.

Évi haszonbér, mint kiküldési ár: Csíkszent-márton II-ik határrészében, az Uzvölgyében fekvő Baska-havas vadászati jogáért 100 korona, a Csobányos völgyében fekvő „Keresztes” és „Solyomtár” havasok vadászati jogáért pedig 50 korona. Bánatpénz a kiküldési ár 10—10%-ka.

Bővebb felvilágosítás a gyergyótölgyesi erdőbirtokok, vadászati jogára vonatkozólag, valamint az erről szóló általános árverési felté-telek és szerződési tervezet Csikvármegye magán-javai igazgatóságánál (Csíkszeredában, vármegyehá-z) s a gyergyótölgyesi m. kir. erdőgondnok-ságánál, a csíkszentmártoni II. határrészben fekvő birtokok vadászati jogára vonatkozólag pedig Csikvármegye magánjavai igazgatóságánál a csík-szentmártoni m. kir. erdőgondnokságnál szerze-hetők meg.

Csikvármegye magánjavainak igazgatósága:

Csikszereada, 1912. évi június hó 5-én.

Dr. Csiky József,
m. igazgató.

Eladó két használt ágy és egy éjjeli szekrény. Cim megtehető a kiadólivaltalban. 3—2

Egy-két

gimnáziumot végzett fiú felvétetik tanulóknak Szvoboda József női és férfi divatüzletében.

KOMBINETT JATEK

A szalomban és a gyermekszobában mindenütt ott legyen, mert kicsinyt, nagyot, fiatalt és öregot, szegényt vagy gazdagot egyaránt megelégedt szórakoztat. — Mindenütt kapható.

Gyártja: a „Cserépgyár” R. T. Kismányán.

Minden nagyobb városban állandó bizományi raktár elhelyezkedésű, a célra óvadékképes és 26—11 tagos képviselőket keresünk.

A budapesti raktár telefonszáma 170—68.

ÁRA
I
KORONA

Bérbeadó

esetleg eladó egy uri lakás, a Mikó-utcában (15. sz.) négy szoba, konyha, kamarával. Értekezni lehet Mikó-utca 12. sz. alatt.

VARÁZSFUVOLA.

HANGSZER-KIRÁLY
BUDAPEST

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „varázsfuvola” rendkívül kelles, 20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Díszes kivitelben, kottákkal, dalokkal, kottákkal, ajándékkal együtt csak 4 korona.

Csakis Wagner a „Hangszer-Király” ország-szerte elismert legelőször hangszerárulázaiban kapható, Budapest, József-körút 15. Gyorsjavító műhely. Kerjen fényképes hangszerárjegyzéket.

KINCSET ÉR

Tordy-féle Hollandi 3 király tea

mivel nemcsak hashajtó, hanem egyuttal étvágycsökkentő, gyomortisztító, emésztést elősegítő, bélműködést szabályozó, nemkülönbön a legmáskacsabb gyomorbetegségekben is segít. Csomagja (kbl. 10—12-szeri használatra) gyógytárban 50 fill.

Minden gyógytárban kapható.

26-12

Lapok, u. m.: Budapesti Hírlap, Az Ujság, Magyar Hírlap, Magyarország, Nap minden időben kaphatók Szvoboda Miklós könyv- és papírkereskedésében Csikszereván.

ÉRTESETÉS,

Tudomására hozom a nagyérd. helybeli és vidéki közönségnek, hogy raktári tartok mindennemű

cserépkályhákból.

Elvállalom mindennemű cserépkályha és takerékfűthelyek felállítását, átalakítását és takarítását, továbbá fűdőkádak és falburkolatok kirakását fajene porcellánból és minden szakmába vágó dolgokat pontosan és lelkiismeretesen eszközölök. Vidékre is kellő felvilágosítást nyújtok.

Értekezni lehet Michna Rezsó és Veje cégnél Csikszereván.

A nagyérdemű közönség szíves partfogását kérve, maradok tisztelettel:

LUKÁCS FERENC cserépkályhás.

UJDONSÁG!

UJDONSÁG

Óra és Ékszer!

Iparművészeti ujdonságok, ötvös munkák gyári áron alul beszerezhetők BRASSÓI SCHAPIRA ARNOLD fiók-üzletében Csikszereván, Kossuth L. u. 254. sz. Szabad megtekintés vétele kényszer nélkül. Dus raktár arany és ezüst svájci zseb- és ingó-órákban teljes jótállás mellett, valamint női- és férfi óraláncok, függők és alkalmi ajándékokból u. m.: dohány- és szivartárcák, ezüst séta pálcák, szipkák és látszerek stb.

Arany és ezüst törmelékek a legmagasabb árakban becséreltetnek eszleg megvételnek. — Minden szakmába vágó javításokat a legredukáltabb munkadíjért teljes jótállás mellett elvállalok — Levél általi meghívásra a t. vidéki vevőimet is szívesen meglátogatom. Tisztelettel:

SCHAPIRA ARNOLD.

Van szerencsém tudomására hozni a helybeli és vidéki nagyérdemű közönségnek, hogy Csikszereván

Uj Cukrászdát

nyitottam FOTOTZKY MÁRTON ur házában, hol naponta frissen készült sütemények, torták, cukrok, jegeskávé és fagyalt kaphatók.

Elvállalok esküvők, zsurók, bankettek s más összejövetelek alkalmával sütemények, torták, párfék és fagyaltok szállítását a legjobb formák szerint a legutányosabb árban, úgy helyben mint vidékre is.

Tisztelettel:

Jakab Ödön.

Értesítés!

Tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség szíves tudomására, hogy Csikszereván (a Nagy Dohánytözsde mellett) már meglévő könyv-, papír-, írószekerkeskedéssel kapcsolatos

Könyvnyomdai üzletemet

folyó év július hó 1-től saját helyiségembe (volt „Kossuth-kávéház”) helyezem át. — Midőn ezt a n. é. közönség szíves tudomására hozom, egyben tudatni kívánom, hogy új helyiségemben Könyvnyomdát a legmodernebb gépekkel szereltem fel s így tiszteltetlek kérem a n. é. közönséget, hogy szakszerűség tekintetében kifogástalan üzletemet becses megbízásaival és partfogásával megtisztelni méltóztatásuk, mivel szakkepzettésem által minden jogos kívánalomnak pontosan meg fogok felelni.

Kiváló tisztelettel:

Szvoboda Miklós.

KÖBÁNYAI SÖRKIRÁLY!

Van szerencsénk Csikszereván város és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomására hozni, hogy Csikszereván

GÁL FERENCZ SÖRGYÁROS urnál

sörraktárt létesítettünk, a melyben söreink egy eredeti hordókban, valamint gondosan és szakszerűen töltött palackokban mindenkor friss minőségben kaphatók. Kérjük a n. é. sörtozgyászati közönséget, szíveskedjék ezentúl nevezett képviselőnknel beszerezni. — Söreink úgy a belföldön, mint a külföldön és messze tengerentúli országokban is a legjobb hírnévnek örvendenek: mi exportáljuk a legtöbb sört hazánkban és a mely kiállításon söreinket bemutattuk, mindenütt a legelső díjat nyertük el így

1906-ban Budapesten

1900-ban Párisban

1904-ben Florenzben

1905-ben Palermóban és Nápolyban, 1906-ban Wienben

1908-ban Londonban

1911-ben Turinban.

Jogosult tehát azon meggyőződésünk, hogy söreink forgalmát nagyban emelni fogja a n. é. közönség. — Tisztelettel

Nem tévesztendő össze. Ezen sörök kizárólag csak a fenti cégnél kaphatók.

Köbányai Polgári Sörfőző R. T.

SÖRNEK: Polgár, Király, Márciusi, Kiviteli márciusi, Szent István, Köbányai Barátság és Dnpla Malátásör.

Tavaszi ujdonságok megérkeztek.

== Szép választék a legújabb divatu női, férfi és gyerek divatcikkben ==

Pototzky Pál női és férfi divatüzletében Csikszeredán,

hol mindennemű varrógépek, gyerekjátékok, temetkezési cikkek, kész női és férfi ruhák, cipők, kalapok, nyakkendők, utazó kosarak, bőrdöngők olcsón kaphatók.

Mátrai Ignácz

órász, ékszerész és látszerész Csikszereda, saját ház

Ajánlja dusan berendezett legújabb szerkezetű

arany- ezüst és Omega zsebrákat.

Állandó nagy raktárt tart valódi drágakövé

ekszerekből

Többféle látszerési cikkek nagy választékban.

Árak! : : : Pontos kiszolgálás!

Érkeznek gyorsan és lelkiismeretesen készítemek el.

GÉPÜZEMÜ
asztalos vállalat
Csikszereda Vörösmarty-
utca 21. szám.
Készít asztalos mun-
kákat minden kivételben.
Elvállalja faanyag kidol-
gozását asztalos mester
uraknak szakserű gépei
által mérsékelt munka-
díj ellenében

HIRDETÉSEKET
olcsó ár mellett felvesz a kiadóhivatal.

POHARAS

Legjobb sör

SÖR

a „Pilseni Ősforrás“

Csikvármegye területén
egyedüli elárúsító hely Csik-
szeredában:

özv. Nagy Istvánné Zöldfa-vendéglője

hol mindennap frissen csapolva poharankint
kapható.

Nuridsány Márton

női és férfi divatüzlete új helyiségében
Csikszeredán (a régivel szemben)

A legnagyobb választékban kaphatók az összes
női és férfi divatárak a legolcsóbb árban.

Elismert, szolid bevásárlási hely.

Kérik a címre ügyelni!

A nagyérdemű hölgyközönség becses figyelmébe!

Bécsi és budapesti körutamból hazatérve, szíves tudomására hozom a n. é. hölgyközönségnek, hogy Csikszeredában a Rákóczi-utcában levő dohány-
tözsdé mellett, a mai kornak megfelelő és a legkényesebb igényeket is kielégítő

Női kalap divattermet és modellek szerint fűzőkészítő műhelyt

nyitottam. Raktáron tartok párisi és bécsi modell-kalapokat, ugyszintén
minden e szakmába vágó divateikkel. Elvállalom mindennemű kalapoknak
iléses díszítését és átalakítását. Gyász-kalapokat raktáron tartok. Mertek
szerint készíték megfelelő módon: fűzőt, haskötőt, hátegyenesítőt és mell-
tartókat; minden e szakmába vágó cikkek javítását és takarítását pontosan
és jutányos árban eszközölöm. A t. hölgyközönség jóakaratu támogatását
kérvé és biztosítva a pontos kiszolgálással, vagyok tisztelttel

Ligeti Samuné női kalap divatterme
CSIKSZEREDÁBAN.

Filó Károly nagy temetkezési intézete, Csikszeredán, saját ház.

Nagy választék mindenféle temetkezési cikkekben, u. m.: érc- és fakoporsók a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kiállításban, szemfódelek,
könyök- és fejpárnák, harisnyák, gyászfátyolok, gyertyák és szalagok, gyászjelentések stb. stb.

Koszorúk és koszoru szalagok óriási választékban. Üvegfedelű ércoporsók kizárólagos raktára. Díszes gyászkocsik.

Temetkezéseket elvállal pontos kiszolgálás és szolid árszámítás mellett.

Értesítés!

Van szerencsem a t. hölgyközönség szíves tudomására hozni,
hogy a díszítőm Párisban volt tanulmány uton, a honnan február
hó elsején jött vissza.

Szezszerü ujdonságok

mareius hó elejétől már raktáron vannak.

A t. hölgyközönség szíves pártfogását kérve, maradok tisztelettel:

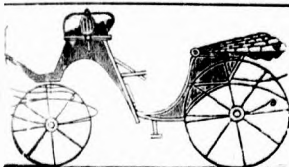
MÁTHÉ JÓZSEF női divatkalap- és rövidáru-üzlete,
CSIKSZEREDA, Kossuth Lajos-utca (Grünwald Albert-féle ház).

CSEH ISTVÁN

mészáros és hentes CSIKSZEREDA.

Naponta frissen vágott marha, borjú és sertés hus, saját
készítményü felvágottak, sonka, kolbász és tormás virstli.
Salonna és zsír nagyban és kicsinyben.

Pontos kiszolgálás.

SZABÓ FERENC

kocsigyártó, nyerges, kárpitos és
szőjgyártó üzlete

Csikszereda, Mikó-utca 16 sz.
(Saját ház.)

Kocsigyártó, nyerges, fonyezési munkák, ugyszintén kárpitos, butorbehuzás
és díszítési munkák, matracok és paplanok: kész kocsik, szekerek, szánok
és mindenféle állított és töltetlen butorok, a lehető legjutányosabb árakért;
esetleg rozslőfűzés mellett is kaphatók. Saját készítményü ágyfotolok,
rugganyos matracok, elegáns falakkal, valamint kocsi ülések stb. állandó
raktáron. Egyedüli bizományi raktár a Lukrécia hámfestő- és inpregáló
záradekek feleke és naturszínben.

Legjutányosabb be- vásárlási forrás

ugymint: hajtápokban, manükör-
készletekben, zsebkésekben, pénz-
érszényekben és mindennemű külön-
legességekben, valódi YES porcellán
puder, Diana sóborszesz és Nestlé-
féle gyermek tápliszit, filerakata

FEKETE VILMOS Első Csikmegyei
illatszer- és piperekereskedésben
— Csikszeredán. —

Kellenes üdítő itai

a Hosszua szói Erzsébet
SAVANYUVIZ

1 literes palackban 10 fillér. Megrendelhető:

A Hosszua szói forrás
kezelőség, Csikszeredán.